

TijdSchrift 115

Historische Vereniging Vlaardingen • maart 2010

Voor al uw schilderwerken.

Schildersbedrijf **L.C.M. van den Heuvel**

Tel. 06 - 22463741

Westhavenkade 8

3131 AB Vlaardingen

Fisc-ad

Fiscale en administratieve dienstverlening

J.A. Janson
fiscaal adviseur

Plein 1940 nr 47
3135 PR Vlaardingen
tel: 010 435 92 67
fax: 08 4220 69 33
e-mail: fiscad@hetnet.nl
www.fiscaaladviseurs.nl

Stout Grafische Dienstverlening

A. Hoogvlietstraat 6 - 3134 CC Vlaardingen
tel. 010-2480603 - fax 010-4344878
info@stoutinu - www.stout.nu

De Historische Vereniging Vlaardingen heeft tot doel het bevorderen van:
- de belangstelling voor en de kennis van de stad Vlaardingen en haar bewoners;
- het behoud en het herstel van gebouwen en stedenbouwkundige structuren en landschappen;
- het behoud en het verzamelen van die gegevens die van belang zijn voor de geschiedenis van de stad.

De contributie bedraagt € 16,50 per jaar, te voldoen per accept-girokaart. Het bankrekeningnummer van de vereniging is 39.56.57.016, het postgironummer is 750978. Leden krijgen jaarlijks het Historisch Jaarboek en 4 x per jaar het verenigingsblad Tijd-Schrift.

Het bestuur is als volgt samengesteld:
W.C. den Breems, voorzitter
A.W.J. Andriessen, penningmeester
mevr. G.H.J. Maat-Grijsen, secretaris
J. van Elk
E.A. Lohmann
A. Ouwendijk
E. van Rongen
mevr. T. van der Hoek, notuliste

Contactadres / losse verkoop publicaties:
Arnold Hoogvlietstraat 69
3134 CB Vlaardingen
Telefoon (010) 434 6864

Ledenadministratie:
Paul Henri Spaakring 22
3137 DJ Vlaardingen
Telefoon (010) 474 9416

Adres ledenactiviteiten:
Kortedijk 16a/b
3134 HB Vlaardingen
Telefoon (010) 435 3322 (kantoor)
(010) 434 2474 (thuis)

Redactie Tijd-Schrift:
E. van Rongen, eindredacteur
K. Bloem
M. Carree
A. Maarleveld
B. Ruigrok

Redactie-adres:
Paul Henri Spaakring 22
3137 DJ Vlaardingen
Telefoon (010) 474 9416

Bijdragen aan de inhoud van Tijd-Schrift zijn van harte welkom. In verband met de geautomatiseerde verwerking van de teksten ontvangt de redactie deze graag op 3,5" diskette of per e-mail: info@hvv-vlaardingen.nl t.a.v. de redactie.

ISSN 1380-2992
© Historische Vereniging Vlaardingen
Niets van deze uitgave mag worden vernieuwvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Internet: www.hvv-vlaardingen.nl
E-mail: info@hvv-vlaardingen.nl

Productie: Stout Grafische Dienstverlening

Inhoud

Redactioneel 3

Goede vooruitzichten
Wout den Breems 6

Uitnodiging ALV 2010 7

Notulen ALV 2009 8

Jaarverslag 2009 11

De Hollandia, mijn werkgever
Kees Post 16

Oproep 25

Ledenactiviteiten 26

Bij de omslag: Een bijna klassiek havenplaatje, het kantoor van De Hollandia, geflankeerd door een kraan, kettingen en schepen.
(Collectie Stadsarchief Vlaardingen)

Voor kopieën (ook in KLEUR)

**moet je
naast
de molen zijn!**
maandag t/m vrijdag
van 09.15 - 17.30 uur
DRUKKERIJ/COPYSHOP
A. OUWENDIJK
naast de molen
Kortedijk 16a-b
3134 HB Vlaardingen

Vlascom CV

Vlaardingse Assurantie Combinatie cv

Spoorstraat 2
NL - 3134 TA Vlaardingen

Website: www.vlascom.nl
e-mail: info@vlascom.nl
Tel +31(0) 10 248 04 85
Fax +31(0) 10 234 45 00

Advies op het gebied van:
Schadeverzekeringen
Watersportverzekeringen
Levensverzekeringen, Pensioenen
Financiële planning
Schadebegeleiding
Financiering, scheepshypotheek
Vermogensbeheer

Het Vlaardingen cadeau !
Replica Vlaardings Haringbord

het waaigat
 woon-ideeënwarenhuis

Markt 57 Vlaardingen tel. 010-4343685
www.waaigatwonen.nl

ECHTE VLAARDINGERS
 KOPEN HUN TAPIJT BIJ:

Hofman

stoffer

Kuiperstraat 39b
 3131 CH Vlaardingen
 Tel/fax: 010-4351073

**EEN UITERST BETROUWBAAR EN
 VAKKUNDIG ADRES**

TAPIJT - GORDIJNEN - VINYL
 ZONWERING - LAMINAAT

Historische Vereniging Vlaardingen

www.hvv-vlaardingen.nl

Korte Hoogstraat 4a
 3131 BK Vlaardingen
 Tel. 010 - 434 38 44

- Bloemwerken en arrangementen
- Goed gesorteerde snijbloemen
- Bloeiende- en bladplanten
- Bruidsboeketten en corsages
- Rouwwerken

Markgraafaan 135
 3131 VL Vlaardingen
 Tel: 010 43 43 704

JAC. VERKUIL

BLOEMSIERKUNST

Winter

Wie had dat gedacht? Na alle verontrustende berichten over een wereldwijde opwarming en het al meer dan 10 jaar niet kunnen rijden van een Elfstedentocht, leek het de afgelopen jaren wel alsof de 'ouderwetse' winters niet meer terug zouden komen. Een paar dagen sneeuw, en misschien wat matige tot strenge vorst, zodat er wel even op de Vaart geschaatst kan worden, maar dan had je het ook wel gehad. Nee, dan dit jaar. Er leek maar geen einde te komen aan de witte neerslag en de gladheid, strooizout raakte op en de treinen liepen vast. Helaas waren er door al die sneeuw en de gemiddeld toch wat minder lage temperaturen in deze contreien niet zoveel mogelijkheden om te schaatsen (geen ijsmoppen dus...), maar voor de rest was het wel een voor Hollandse begrippen lange winter. Maar aan alles komt een eind, dus worden we er altijd weer vrolijk van als de eerste sneeuwkllokjes in de tuin boven de grond komen. De eerste aankondiging van een nieuw begin.

Dat zijn ook de (als ik dit schrijf nog komende) gemeenteraadsverkiezingen en de voortijdige parlementsverkiezingen. Hopelijk luiden die ook in de politiek een nieuwe lente in. Voor wat de historische belangstelling van de Vlaardingse bestuurders is dat echter niet nodig: de afgelopen jaren is gebleken dat de winterperiode met betrekking tot het behoud van ons historisch erfgoed gelukkig achter ons ligt. Hopelijk zullen de nieuwe Gemeenteraad en het nieuwe college van B&W op de ingeslagen weg voort blijven gaan. Het is goed te zien dat ook in de diverse lokale verkiezingsprogramma's de zorg voor ons historisch erfgoed een plaats heeft gekregen. En ook landelijk zijn met name de ontwikkelingen in de monumentenzorg ook voor Vlaardingen positief te noemen. Kunnen we dus als HVV dan maar voldaan achterover gaan zitten? Nee, absoluut niet. We blijven de historische waakhond van Vlaardingen en zullen ook dit jaar weer over veel verschillende onderwerpen overleg met de gemeente hebben. In het Jaarverslag van de secretaris leest u waar we ons zoal in 2009 mee bezig hebben gehouden: een lange lijst! Op 30 maart hebben we weer de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering. Bij uitstek de gelegenheid voor u als leden om direct met het bestuur van gedachten te wisselen over de gang van zaken en uw op- en aanmerkingen (maar complimenten mogen ook!) kenbaar te maken. Kom daarom in grote getale!

Naast de gebruikelijke jaarstukken voor die ALV bevat dit Tijd-Schrift ook nog een uiterst boeiend verhaal van Kees Post, een ex-Vlaardinger die de banden met de Haringstad niet heeft doorsneden. Hij verhaalt over zijn werk bij de Hollandia fabriek voor melkproducten en geeft een leuke kijk achter de schermen bij dat bedrijf. En uiteraard vind u achterin dit nummer weer de lijst met de vele activiteiten die de HVV voor zijn leden (maar ook voor niet-leden) organiseert.

Eric van Rongen
 Eindredacteur

Mededeling

De HVV heeft sedert enige tijd de ANBI-status: wij zijn nu officieel een Algemeen Nut Beogende Instelling. Dat betekent dat giften en contributies aan de HVV (weer) aftrekbaar zijn van de belastingen.

**DIJKSHOORN
 EUROMOVERS**

AL MEER DAN
50 JAAR
 VERHUIZEN!

WWW.DIJKSHOORN.NL TRAWLERWEG 8 3133 KS VLAARDINGEN TEL.: + 31 (0)10-2480522

Goede vooruitzichten

2010: zo staan we ook met de Historische Vereniging Vlaardingen aan het begin van een nieuw decennium. Een periode waarin we ons zullen blijven profileren en waarin we de plannen die de bestuurders van onze stad maken zullen blijven toetsen.

Woorden van gelijke strekking sprak ik ook in het jaar 2000, in het toen vernieuwde Tijd-Schrift nr. 75, toen we een nieuwe eeuw binnenstapten. Ik sprak met enige euforie over de bebouwing van het Buizengat, maar dat we wel op onze hoede moesten blijven. Nu, vult u zelf maar in wat er in die jaren daarna allemaal zou gaan plaatsvinden in ons historische stadje aan de Maas. De rel die in 2003 ontstond bij het afbreken van historische woningen aan de Kortedijk ligt nog goed in het geheugen. De sloopactiviteiten daarna zijn niet meer te tellen. Er is veel onvrede geweest over het historisch beleid in onze stad. De HVV heeft voortdurend geroepen dat we zuinig moeten zijn op onze stad en dat de HVV betrokken wil worden bij de stadsontwikkelingen, en dan liefst vooraan in het project in plaats van achteraan in de rij. De leden van onze commissie Stad & Monument hebben keihard en met grote bezieling gewerkt voor het historisch aanzicht van Vlaardingen. Niet altijd met bevredigende resultaten, maar het is wel mede een basis geweest voor de toekomst en de positie van de Historische Vereniging in de Vlaardingse samenleving.

De kentering bij de lokale politiek in het historisch denken en bewustzijn, noodzakelijk voor het behoud van ons geweldig historisch erfgoed, is een aantal jaren geleden ingezet en, tot grote vreugde van de HVV, met resultaat! Er vindt nu goed en regelmatig overleg met de gemeente plaats en de HVV wordt gevraagd mee te denken en waar nodig in werkgroepen mee te doen. Veel zaken worden besproken: u leest daarover in het jaarverslag.

Daarom staan we nu met een goed gevoel aan het begin van een nieuw decennium, waarin veel gevraagd zal gaan worden van de Historische Vereniging. We zullen meer kennis moeten vergaren om over te kunnen dragen, om zo toegerust te zijn voor de toekomst. Als u dit leest zijn, als het goed is, de gemeenteraadsverkiezingen alweer achter de rug, maar weten we waarschijnlijk nog niet de verdeling van de stoelen. We hopen natuurlijk van ganser harte dat het ingezette beleid van het College van Burgemeester en Wethouders voortgezet gaat worden en dat ook de nieuwe gemeenteraad niets anders wil dan een mooie stad met historisch erfgoed om in te leven. Actieplan Wonen, Rivierzone, het -historisch- groen, om een aantal belangrijke zaken te noemen, staan hoog op de agenda van het college. De HVV zal die agenda natuurlijk nauwlettend volgen.

Het invoeren van het Beschermd Stadsgezicht en het opstellen van de lijst Beeldbepalende Panden zijn prachtige ontwikkelingen en geven goede vooruitzichten voor de toekomst.

2010 is alweer een aantal maanden onderweg en het bestuur kijkt uit naar een mooi historisch vervolg. Hoewel, een aantal sloopvergunningen hangen weer boven ons hoofd. Op de komende Algemene Ledenvergadering kan ik daar wellicht meer over zeggen. Graag hoop ik u bij leven en welzijn op 30 maart dan te ontmoeten.

Wout den Breems
voorzitter

Uitnodiging Algemene Ledenvergadering 2010

Het bestuur van de Historische Vereniging Vlaardingen nodigt de leden uit tot het bijwonen van een Algemene Ledenvergadering, die wordt gehouden op dinsdag 30 maart 2010 in de aula van het Groen van Prinstererlyceum, ingang Rotterdamseweg. De bijeenkomst vangt aan om 20.00 uur.

Agenda

- 1 Opening door de voorzitter.
- 2 Ingekomen stukken.
- 3 Mededelingen.
- 4 Notulen Algemene Ledenvergadering van 31 maart 2009.
(zie de pagina's 6-8 van dit Tijd-Schrift).
- 5 Jaarverslag secretaris.
(zie de pagina's 9-13 van dit Tijd-Schrift).
- 6 Financieel verslag 2009 en begroting 2010.
(los bijgevoegd).
- 7 Verslag kascontrolecommissie en benoeming nieuwe kascontrolecommissie.
- 8 Bestuursverkiezing.
Reglementair aftredend zijn mw. G.H.J. Maat-Grijsen en de heren A.W.J. Andriesen en E.A. Lohmann. Allen stellen zich herkiesbaar.
- 9 Rondvraag.
- 10 Sluiting gevolgd door pauze.

Na de pauze zal de heer Bram Keizerwaard, directeur van het Groen van Prinstererlyceum, ons het een en ander vertellen over Marnix van Sint Aldegond, één van de naaste medewerkers van Willem de Zwijger en schrijver van het Wilhelmus.

Notulen Algemene Ledenvergadering 31 maart 2009

De 42e Algemene Ledenvergadering werd in aanwezigheid van 53 leden gehouden in de aula van het Lentiz/Groen van Prinsterlyceum te Vlaardingen.

Opening door de voorzitter

De vergadering werd geopend door de voorzitter, de heer W.C. den Breems met een hartelijk welkom op de Algemene Ledenvergadering van de Historische Vereniging Vlaardingen. Over de locatie zegt hij dat het een andere locatie is dan we gewend zijn, maar na lange tijd in Holy de ALV gehouden te hebben kan een nieuwe plek geen kwaad. De directie van de school wordt hartelijk bedankt voor het beschikbaar stellen van deze zaal, een mooi gebaar om op zo'n wijze iets te doen naar de Vlaardingse gemeenschap.

Geheel vreemd voor een ALV was deze locatie niet, hoewel 1991 alweer lang geleden is dat we hier onze ALV hielden. Een beetje bijzonder was het wel, omdat er toen gekozen werd voor een nieuwe voorzitter, uw huidige voorzitter. Een andere bijzondere bijkomstigheid is dat de HVV onlangs haar teleurstelling naar het college van B&W heeft uitgesproken, omdat zij minister Plasterk adviseren het 't Groen (dit gebouw) niet aan te wijzen als Rijksmonument. De minister heeft immers dit gebouw op advies van de Rijksdienst voor Monumenten op een landelijke lijst van 100 laten zetten om aangewezen te worden als Rijksmonument. En dat doe je toch niet zomaar. Het schoolbestuur kijkt daar wat anders tegen aan, omdat de angst bestaat beperkt te gaan worden in eventuele aanpassingen aan het gebouw als het een monumentenstatus heeft. Ten dele kan die angst gerechtvaardigd zijn, de regels zijn inderdaad dan strakker, maar het is een misvatting van vele monumenten eigenaren dat niets meer kan en mag. Waarom wil de HVV het ook graag als rijksmonument? Wij zijn van mening dat niet alleen naar het gebouw gekeken dient te worden, maar ook naar de omgeving -de plek van een hoger onderwijsinstituut en de toegevoegde maatschappelijke functies van het gebouw- in een in de jaren vijftig/zestig ontwikkelde woonwijk. In die context is dit beeldbepalende pand een monumentenstatus waardig. Wij zullen dit de RACM dan ook laten weten.

In Tijd-Schrift schreef ik, aldus de voorzitter, dat het historisch bewustzijn groeiende is en dat zullen we blijven uitbouwen. De historische achtergrond uitdragen om positieve besluiten te bewerkstelligen zoals b.v. het behoud van de brandweerkazerne en de watertoren, en verbouwingen in het stadsbeeld, is tenslotte een doel van het HVV bestuur. Het gaat in ieder geval beter met de stad dan in het recente verleden. Het Hof en Oranjepark staat aan

de vooravond van een geweldige renovatie, de toren van de R-K Joannes de Dooperkerk aan de Hoogstraat komt straks weer keurig geres-taureerd achter de schermen vandaan en ook de gebouwen van de Algemene Begraafplaats Emaus geven na de opknappbeurt weer een nette uitstraling. Als nu ook eigenaren van panden in de Smallehavenstraat, Vetteoordskade en de Kuipershof hun verantwoordelijkheid eens nemen en hun panden naar behoren onderhouden, dan gaat het zeker de goede kant op.

Waar het ook de goede kant mee opgaat is ons ledental. Schreef de voorzitter in Tijd-Schrift dat er dit jaar alweer 11 leden zijn bijgekomen, het zijn er intussen al 26. Zullen we zo door-gaan?

Ingekomen stukken

Er zijn enkele berichten van verhindering ontvangen.

Mededelingen

De voorzitter spreekt over een nieuwe regeling bij de belastingen, de invoering van een ANBI nummer (Algemeen Nut Beogende Instelling). Bij de belasting zijn giften en contributies aan verenigingen alleen aftrekbaar als de vereniging een ANBI status en desbetreffend nummer heeft dat bij de belastingaangifte vermeld moet worden. Voor de HVV is deze status aangevraagd en gaat pas in 2010 in.

Notulen Algemene Ledenvergadering van 25 maart 2008

Notulen (als vermeld in Tijd-Schrift): daar-over zijn geen op- of aanmerkingen. De notulen worden akkoord bevonden. Secretaris mevrouw G.H.J. Maat-Grijsen en notuliste mevrouw M. van der Hoek worden bedankt voor het maken van het verslag.

Jaarverslag

De heer C. de Willigen vraagt naar aanlei-

ding van de herinrichting van het Sluisplein hoe het zit met het Vissersmonument, gaat dit nog verplaatst worden? Zo ja, gaat dit dan in samenspraak met de HVV? De voorzitter antwoordt hier op dat er vanuit de gemeente vooralsnog geen plannen zijn om het te verplaatsen. Het probleem voor de juiste plek speelt al sinds de HVV dit monument heeft geadopteerd. Er heeft onlangs nog een artikel in het Algemeen Dagblad gestaan over de sokkelverkleuring. Als verplaatsing toch zal gebeuren gaat de voorkeur van de HVV nog steeds uit naar een plek op de Westhavenkade nabij de voetgangersbrug, maar ook daar gaat er veel veranderen. De heer J. van Ekelenburg oppert de mogelijkheid om de lichtbaak van Van Speyk te verplaatsen naar zijn oorspronkelijke plek aan het Westerhoofd, zodat het Vissersmonument op die plaats aan het Oosterhoofd kan staan. De heer C. Verhulst komt met de mogelijkheid het monument een plaats op de Maasboulevard te geven. De heer Den Breems antwoordt dat er gesproken is over een plek tegenover het Chinese restaurant. Maar het staat daar regelmatig onder water en aangezien het monument er is voor de op zee gebleven Vlaardingse vissers is dit niet zo passend. Wanneer het monument ooit verplaatst zal worden dan gebeurt dit in overleg met de HVV.

Hierna wordt het Jaarverslag 2008 met dank aan de samenstellers door de vergadering akkoord bevonden.

Financieel verslag 2008 en begroting 2009

De heer C. de Willigen vraagt of er nog achterstallige contributie te ontvangen is. Tevens merkt hij op dat hij de penningmeester niet benijdt om hier steeds achterheen te zitten. De penningmeester kan hier op antwoorden dat er geen contributie meer te innen is, en hoopt dat dit jaar iedereen op tijd betaalt. De heer H. van Ekelenburg stelt de vraag of leden die niet aan hun verplichtingen voldoen kunnen worden geroyeerd. Het antwoord van

6 Vanaf de Hoflaan heb je een mooi zicht op de sluisen en de toren van de 'Roomse kerk'.
(Foto: Jaco den Breems)

7

de penningmeester is dat momenteel de leden met achterstallige contributie geen Jaarboek krijgen en op een zeker moment worden afgevoerd. Hierna werd het financieel verslag over het jaar 2008 en de begroting voor 2009, met woorden van waardering aan de penningmeester, akkoord bevonden.

Verslag Kascontrolecommissie en benoeming nieuwe Kascontrolecommissie

De leden van de Kascontrolecommissie, de heer F.W. Assenberg en mevrouw C. Kortleven, hebben de kas en boekhouding van de vereniging over het jaar 2008 gecontroleerd en akkoord bevonden.

Het voorstel om de penningmeester en daarmee het bestuur te dechargeren voor het gevolgde beleid, wordt door de vergadering overgenomen.

Voor de kascontrolecommissie treedt mevrouw C. Kortleven nu af. De heer F.W. Assenberg en de heer C. Zevenbergen worden benoemd tot lid van de kascontrolecommissie en de heer H. van Teylingen tot reservelid.

Bestuursverkiezing

De reglementair aftredende bestuursleden, de heren J. van Elk en E. van Rongen, worden door de aanwezige leden met applaus herbenoemd.

Rondvraag

De heer B. van Haren vraagt of, als er een pertinente fout ontdekt wordt in het Jaarboek, daar dan nog iets aan gedaan kan worden. De voorzitter antwoordt dat de vraag mee gaat naar de Commissie Jaarboek en dat er zeker naar gekeken zal worden.

Hierna wordt de voorzitter geïnterrupteerd door de secretaris, mevrouw A. Maat, die even het woord vraagt aangezien er een jubilaris in ons midden is, de heer Wout den Breems is 25 jaar bestuurslid van de vereniging. “Dames en heren, beste Wout. Ik neem even de regie over en wel om het volgende:

momenteel zit Wout alweer 25 jaar in het bestuur. Dit mogen we niet ongemerkt voorbij laten gaan. Sinds de relatief korte tijd dat ik mee mag draaien in het bestuur ben ik gaan zien hoeveel er achter de schermen gebeurt waar ik geen idee van had. Deze dingen komen lang niet altijd naar buiten en vaak heb je je op alle mogelijke manieren ingespannen voor iets met een negatief resultaat. Gelukkig heb je steeds weer je schouders er onder gezet en bent doorgegaan. Wij willen dit graag onderstrepen met een aandenken en we hopen dat je je nog lang voor de vereniging zult willen inzetten. Natuurlijk is er ook nog Gera, je vrouw op de achtergrond, ook zij heeft zich naast Wout gedurende deze periode voor de vereniging ingezet en is altijd bereid om bij een spoedklus bij te springen en dit mogen we zeker niet vergeten”.

Sluiting

Na deze woorden vond de voorzitter het een goed moment om de vergadering te beëindigen en nodigde iedereen uit voor een kopje koffie, om daarna te komen luisteren naar Pieter Kornelis van Ebscheuten die enkele voorwerpen zal tonen uit zijn omvangrijke Vlaardingen-verzameling en wat van zijn herinneringen zal vertellen in samenspraak met Max Thurmer.

Jaarverslag 2009

Het totale aantal leden per 1 januari 2009 bedroeg 1350. In de loop van het jaar 2009 meldden zich 68 nieuwe leden aan, terwijl gedurende het jaar door directe opzegging en overlijden van 28 leden het lidmaatschap werd beëindigd. Het bestuur wenst de nabestaanden van de overledenen sterkte toe. Aan het einde van het kalenderjaar werden op 31 december 2009 23 leden uitgeschreven wegens opzegging. Met ingang van 1 januari 2009 telde de HVV 1367 leden.

De Algemene Ledenvergadering werd gehouden op 31 maart 2009 in de aula van het Lentiz/Groen van Prinstererlyceum. Het verslag van deze bijeenkomst vindt u op de pagina's 6-8.

Het bestuur kent sinds de Algemene Ledenvergadering van 2009 de volgende samenstelling:

W.C. den Breems, voorzitter
Mevr. G.H.J. Maat-Grijsen, secretaris
A.W.J. Andriessen, penningmeester
J. van Elk, ledenactiviteiten / Jaarboek
E.A. Lohmann
A. Ouwendijk, coördinator ledenactiviteiten
E. van Rongen, ledenadministratie / eindredacteur Tijd-Schrift
Notuliste van het bestuur is mevr. M.van der Hoek.

Het bestuur kwam in 2009 vijfmaal in vergadering bijeen, daarnaast verliep veel bestuurscommunicatie via e-mail. Op deze wijze kon vaak adequaat op bestuurlijke zaken worden gereageerd. Mede gezien de vele activiteiten, een forse ledengroei en goed overleg met gemeentelijke instanties kijken we met veel plezier terug op het jaar 2009.

Het bestuur was ingenomen met het verzoek van de gemeente Vlaardingen om in het kader van de ‘Vitalisering Binnenstad’ naast het

vullen van diverse leegstaande etalages van winkelpanden in het centrum met historische foto's, nu ook filmmiddagen in leegstaande winkels te organiseren. Vanaf mei tot november werden op 10 zaterdagen onder geweldige belangstelling oude films van Vlaardingen vertoont. Het bracht de HVV goed in beeld en deed mede het ledental groeien.

Financieel kan de HVV weer terug kijken op een gezond jaar. Er is in 2009 weer veel zorg besteed aan de financiële huishouding van onze vereniging. Bijdragen van sponsors en gemeente Vlaardingen voor onze werkzaamheden tijdens de filmdagen in de stad maakten het mede weer tot een goed jaar. We kunnen u als leden op deze wijze nog steeds een aantrekkelijk lidmaatschap blijven aanbieden.

Bestuursactiviteiten

In het jaar 2009 presenteerde de Historische Vereniging Vlaardingen zich op verschillende manifestaties: de Lentemarkt, het Loggerfestival en de Open Monumentendag. Bijgewoond werden o.a. de uitreiking van de Geuzenpenning en de ledenvergadering van de Vrienden van het Visserijmuseum. Een opmerkelijke activiteit was de etalagebioscoop, eerst in het voormalig Vingerhoedpand aan de Hoogstraat en later in de voormalige makelaardij Vons & Van Santen aan het Veerplein, waar met medewerking van bestuursleden films over oud Vlaardingen te zien waren.

Ook bij openingshandelingen van diverse tentoonstellingen, boekuitreikingen e.d. gaf de HVV acte de presente. Voor de cursus ‘Ken uw Stad’ werden door de voorzitter en penningmeester twee voordrachten gehouden.

De HVV is ook betrokken bij het nieuw opgezette Historisch Informatiepunt (HIP) van de gemeentelijke bibliotheek. We hebben daar een tentoonstelling over de vereniging en Vlaardingen ingericht.

Namens de HVV was onze voorzitter

actief op vele fronten: hij heeft zitting in de werkgroep ‘Hoe verder met de Touwbaan?’ waarvoor een nieuwe toekomst lijkt veilig gesteld; hij is lid van het Parkpanel en van de werkgroep begraafplaats Emaus, die het college van burgemeester en wethouders adviseren over het opknappen van het Hof en Oranjepark en de begraafplaats - hiervoor zijn inmiddels adviezen gegeven. Samen met Arie Ouwendijk heeft hij meegewerkt aan het afronden van het boekje ‘Groene Wandelroute’. Beiden hebben tevens zitting in de werkgroep ‘Evenementenkring Vlaardingen’.

Ondersteuning werd verleend aan de jubileumtentoonstelling van zorgcentrum De Wetering en de HVV presenteerde zich op een bijeenkomst voor ouderenzorg in de Meerpaal.

Lezingen voor de Katholieke ouderenbond, de Gereformeerde Kerk Vrijemaakt en de Hervormde Vrouwengroep ‘Rehoboth’ werden druk bezocht. Voor het kwartaalblad ‘Watermerk’ van Waterweg Wonen verzorgde de voorzitter viermaal een artikel over Oud Vlaardingen.

In 2009 verzorgde hij tevens namens de HVV een fotorubriek in Groot Vlaardingen. Hier komen steeds veel leuke reacties uit de Vlaardingse gemeenschap op binnen. Regelmatig ontvangt de HVV ook via de website (www.hvv-vlaardingen.nl) vragen en opmerkingen. Vaak worden die vragen doorgespeeld naar het Stadsarchief, waarmee de HVV goede contacten onderhoudt.

Stadsontwikkeling

In rubriek ‘Wetenswaardigheden’ in ons verenigingsblad Tijd-Schrift stond het afgelopen jaar informatie over zaken die voornamelijk ons historisch erfgoed aangaan. Het overleg door de bestuursleden Wout den Breems en Anneke Maat met de gemeente verloopt uitstekend. Een grote hoeveelheid projecten en panden kwamen daarin aan de orde.

Zo is onder meer gesproken over:

- Beeldkwaliteitsplan Hoogstraat
- Beschermd Stadsgezicht
- Binnenstadvisie
- Brandweerkazerne (blijft behouden)
- Emmaüs kerk
- Gaia Park (voormalig sportpark Vijfsluizen)
- Gerfapand Schiedamsedijk 18
- Ichtus kerk
- Holy ziekenhuis
- Houten Haringpakhuis Willem Beukelszoonstraat
- Kroningslantaren (wordt gerestaureerd)
- Leskipanden (restauratie en nieuwbouw)
- Lichtbaak Van Speyk (wordt gerestaureerd)
- Lijst beeldbepalende panden (wordt tot stand gebracht)
- Lijst onderhoud panden
- Markt 11
- Markt 47 Stadsschool (is nu een aanvaardbaar plan)
- Oude Thuis Oosthavenkade (wordt gerestaureerd)
- Rederspakhuisen Kw. haven

- Pakhuis Dorsman & Odé
- Remonstrantse kerk aan de Hoflaan
- Restauratie gebouwen begraafplaats Emaus en entree R-K.begraafplaats (zijn gerestaureerd)
- R.K. kerk in de Westwijk
- R.K.- kerktoeren Hoogstraat (is gerestaureerd)
- Schoolgebouw Bavinck aan de Burgemeester Pruisssingel
- Schoolgebouw aan de Willem Beukelszoonstraat
- Schoolgebouw aan de Groen van Prinstererstraat
- Schoolgebouw Groen van Prinsterer Lyceum
- Sprij-panden Westhavenkade
- Stichting Stadsherstel
- Sunlight gebouw interieur
- Touwbaan (zijn plannen voor behoud)
- Vissersmonument
- Vredesboom Hogelaan (ornament en korf wordt gerestaureerd)
- Watertoren (blijft behouden)

Het zou te veel zijn om alles waarover overleg

is geweest uitgebreid toe te lichten, en veel van dit overleg loopt ook in 2010 nog door.

Een tweetal belangrijke ontwikkelingen willen we hier nog voor het voetlicht halen.

In mei 2009 bemerkte de HVV dat er plannen waren ontwikkeld voor sloop en nieuwbouw van de z.g. Leskipanden aan de Hoogstraat. Hierbij zit een zeer historisch pand dat onder geen beding mag verdwijnen. De HVV heeft het College van Burgemeester en Wethouders hierop aangesproken en er is door de betrokken wethouder actie ondernomen om het plan te herzien.

Inmiddels liggen er nieuwe plannen die het bestuur wel een goed gevoel geven.

Voor het voormalig Gerfapand (Gereedschappenfabriek), later Flexibox, aan de Schiedamsedijk is door de eigenaar een sloopvergunning aangevraagd. Ook hier heeft de HVV grote moeite mee, omdat het om een mooi industrieel erfgoed gebouw uit de wederopbouwperiode gaat, onder architectuur van Huig Maaskant.

Historische Publicaties

De redacties van Tijd-Schrift en Jaarboek deden ook dit jaar van zich horen. Met veel enthousiasme hebben zij zich ingespannen om weer mooie uitgaven het licht te doen zien. Tijd-Schrift 111 bevatte behalve de jaarstukken een artikel van Frans Assenberg over de ‘Criminele rollen’ met de titel ‘Gij hebt daar zo even mijn kousen gestolen’ en van Wout den Breems een artikel genaamd ‘Sporen van oud Vlaardingen voorheen en thans in 1938’ en een tweede artikel ‘Voor ijsmoppen moet je in Vlaardingen zijn’.

In nummer 112 een artikel van Kees Verhulst, ‘Van spuithuisjes en brandweerkazernes’. Het tweede artikel is van de heer Wil Schackman met ‘Houtman heeft den schouder uit elkander gevallen’, een artikel over Vlaardingen en de landbouwkoloniën.

Tijd-Schrift 113 staat geheel in het teken van Open Monumentendag, met als onder-

Het voormalige haringpakhuis aan de Willem Beukelszoonstraat is nu in gebruik als depot van het Streekmuseum Jan Anderson.
(Foto: Jaco den Breems)

werp ‘Vlaerdingen op de kaart’. In de artikelen in dit Tijd-Schrift, verzorgd door archeologisch medewerker Eli van Toledo, monumentenambtenaar Gerard Hoogerwaard, stadsarchivaris Harm Jan Luth en amateur cartoloog Piet Heinsbroek, wordt de stad op diverse kaarten getoond en worden de functies van de verschillende soorten kaarten verduidelijkt. In de rubriek ‘Wetenswaardigheden’ praat Wout den Breems ons bij over diverse onderwerpen.

Het laatste Tijd-Schrift van dit jaar is nummer 114. Chiel de Kruijf beschrijft ‘Droomland’, een symfonie van licht en kleur, het sprookjesachtige hoogtepunt van de Vakantieweken 1949 en 1961. Aat Rolaff besluit dit jaar met ‘Een reactie’ over zijn herinneringen aan zijn lagere schooltijd. De rubriek ‘Wetenswaardigheden’ maken dit laatste nummer van 2009 compleet.

In november verscheen de 33ste uitgave van het Historisch Jaarboek Vlaardingen. Wederom een fraai boekwerk waaraan weer veel aandacht is besteed. Dit jaar een artikel van Kees Verhulst: ‘Excelsior’, over de geschiedenis van de Volksbond tegen drankmisbruik. Erika Verloop laat u kennismaken met de levensgeschiedenis en het werk van Willem van ’t Woudt en ten slotte een artikel van dr. Simon Vuyk waarin hij schrijft over de bloeitijd en de teloorgang van de Remonstrantse Gemeente in Vlaardingen. Het eerste exemplaar werd op 10 november tijdens een druk bezochte bijeenkomst uitgereikt in de Vrije Academie aan de wethouder van o.a. kunst en cultuur, de heer J.L. Robberegt.

Zoals gebruikelijk bevat het Jaarboek de Kronieken. De Kroniek van 1958 werd voor het eerst samengesteld door onze secretaris mevrouw A. Maat-Grijsen. Mevrouw M. van Papeveld-Hörst schreef de Kroniek van 2008. De voorzitter prees beide dames voor dit mooie werk. Verder bevat het Jaarboek jaarverslagen van de Archeologische Werkgroep

Helinium, de Sectie Stadsarchief en Archeologie, de Historische Vereniging Vlaardingen, het streekmuseum Jan Anderson en het Visserij-Vlaardings museum. Tot slot danken we de sponsors hartelijk voor hun bijdragen.

Website

De website van de vereniging, www.hvv-vlaardingen.nl, mag zich verheugen in een redelijk constant aantal bezoekers. Op de website is informatie te vinden over de vereniging, over onze publicaties en over allerlei stadse zaken waarbij de HVV is betrokken. Ook geven belangstellenden zich geregeld via de website op als lid.

De website wordt beheerd door Eric van Rongen.

Commissies

Door de commissies wordt veel werk verzet en dit draagt in hoge mate bij aan het functioneren en aanzien van de Historische Vereniging Vlaardingen.

De redactiecommissies Jaarboek en Tijd-Schrift werkten met veel overgave om ons weer interessante artikelen voor te schotelen. Een woord van dank aan onze drukkerij voor de goede samenwerking is hier op zijn plaats. De commissie Jaarboek bestaat uit: Ellen Boonstra-De Jong (coördinator), Han van Elk, Jan van Hemert, Hans Mathijssen, Perry Moree en Arie Stolk.

De commissie Tijd-Schrift bestaat uit: Eric van Rongen (eindredacteur), Klaas Bloem, Michel Carree, Aad Maarleveld en Bart Ruigrok.

Lezingen

Ook de Commissie Ledenactiviteiten heeft in 2009 veel werk verzet om voor ons weer een mooi lezingenseizoen te verzorgen. Er was dit jaar weer veel belangstelling.

De eerste lezing van 2009 was op dinsdag 27 januari in zaal Drieën-Huysen. Jan Borsboom vertelde aan de hand van foto’s uit de

jaren 1950-1980 over de ‘Veranderingen van Vlaardingen in de vorige eeuw’. Medewerking die avond werd verleend door het Shantykoor Vlaardingen. De lezing werd bezocht door 120 personen.

Op dinsdag 24 februari waren we te gast in De Lyndraajer, waar Siebe Idzinga vertelde over de voor zijn proces overleden Geus Abraham Samuel Fernandez. Siebe heeft in de serie ‘Van ’t Oft naar ’t Oofd’ hierover een boekje samengesteld. De twee dochters Fernandez waren onder de ongeveer zestig aanwezige belangstellenden.

Dinsdag 31 maart was de Algemene Ledenvergadering in de aula van het Groen van Prinstererlyceum. Na de pauze werd door Pieter Kornelis van Ebscheuten, met medewerking van Max Thurmer onder het gehoor van circa 50 aanwezigen, op een gezellige wijze een causerie gehouden over Vlaardingse wetenswaardigheden. Tijdens de ledenvergadering werd de voorzitter door mw. Maat-Grijsen een pen met inscriptie overhandigd, als aandenken voor zijn 25-jarig bestuurslidmaatschap.

Harm Jan Luth, onze stadsarchivaris sprak op vlotte en boeiende wijze op dinsdag 21 april in de Marnixflat over de canon van Vlaardingen. Veel Vlaardingse wetenswaardigheden passeerden voor 70 aanwezigen de revue.

Frits van Ooststroom en Jacques Moerman namen ons enkele eeuwen mee terug naar de Ambachtsheerlijkheid Zouteveen op dinsdag 27 oktober in het Zonnehuis. Ook hier waren zo’n 70 belangstellenden op afgekomen.

Ter afsluiting van het lezingenseizoen nam Wout den Breems ons op 24 november in een volle zaal van zorgcentrum De Wetering mee van ’t Oft naar ’t Oofd ‘langs de sloppen en stegen’ van Vlaardingen. Tevens werden er enkele films gedraaid over Oud-Vlaardingen. Met name ook de vele aanwezige bewoners genoten van deze avond.

Excursies

De voorjaarsexcursie op zaterdag 27 juni stond dit jaar in het teken van de (nieuwe) Hollandse Waterlinie. Samen met een enthousiaste Waterlinie-man uit Vianen bezochten we de forten in het Utrechtse, met een ‘forten-maal’ en een uitgebreide voordracht en als afsluiting een rondleiding in Fort Rhijnauwen bij Bunnik. Het was voor de vijftig deelnemers een dag die wat hen betrof zeker een vervolg mag krijgen.

De geplande najaarsexcursie naar de Delftse Botanische Tuin is wegens gebrek aan belangstelling niet doorgegaan.

De lezingen- en excursiecommissie bestaat uit: Han van Elk, Tineke van der Hoek, Max Thurmer, Arie Ouwendijk (coördinator), Arie Stolk, en Paul Westerdijk.

Onder de commissie Stad en Monument vallen tevens het Industrieel Erfgoed en Vissersmonument. De vele werkzaamheden die hiervoor vanuit het bestuur met ondersteuning van adviseurs zijn verricht, zijn in dit verslag vermeld onder Stadsontwikkeling.

De wens van het bestuur is nog steeds om hiervoor weer een volledige commissie of klankbordgroep in te stellen.

Wout den Breems en Anneke Maat voeren het overleg met de gemeentelijke monumentenafdeling. Indien aan de orde wordt voor visserij-aangelegenheden advies gevraagd aan Henk Brobbel en Peter Zuydgeest.

Woord van dank

Veel dank gaat uit naar alle vrijwilligers die in de commissies actief zijn. Eveneens is er veel waardering voor de bezorgers van het Jaarboek en Tijd-Schrift.

De Hollandia, mijn werkgever

Kees Post

Mijn carrière bij De Hollandia, later natuurlijk de Koninklijke Hollandia, begint in het jaar 1951, om precies te zijn op 13 september 1951. Ik was toen vijftien jaar. Voor alle duidelijkheid zal ik u even vertellen waarom ik nu juist bij De Hollandia mijn maatschappelijke loopbaan begon.

Nu had ik in mijn jonge jaren eigenlijk heel andere ambities dan een loopbaan bij een melkfabriek. Nee, in mijn prille jeugd, wanneer ik met mijn ouders naar de Grote Kerk in Vlaardingen ging, dacht ik dat dominee zijn mij wel aansprak. Nee, niet dat ik mij hiertoe nu Goddelijk groepen voelde, maar de werktijden stonden mij wel aan. Alleen 's zondags tweemaal het volk toespreken en voor de rest vrij, dat leek mij wel wat. Bleef er tenminste tijd over voor andere bezigheden, want die had ik in overvloed. Later, toen ik op vrije dagen melkboer

Verkade uit de Sweelinkstraat ging helpen en af en toe het paard, een prachtige appelgrauwe schimmel, mocht menen wist ik: daar lag mijn roeping. Bij de paarden, een job als officier bij de cavalerie, daar was ik voor geboren, zo mijmerde ik. Maar helaas, het liep wat anders en dat kwam zo. Mijn motivatie voor de school was niet bijster groot. De lagere schooljaren onderging ik in de oorlogsjaren en dat was niet zo gemakkelijk. In de schoolgang zat weinig structuur en mijn school, De Groen van Prinsterschool aan de Parkweg, werd gevorderd door de Duitsers en er begon voor ons leerlingen een zwerftocht langs diverse Vlaardingse scholen. Soms een halve dag dan weer om de week en in de laatste oorlogswinter helemaal geen school. In de zesde klas, het bevrijdingsjaar, naar de Van der Schaarschool van meester Kalden. Een prima onderwijzer die de wind er onder had; wanneer ik er aan terugdenk, voel ik het nog. Ook de thuissituatie was na die oorlog niet meer goed gekomen. Mijn vader, een van de Vlaardingse Geuzen,

had de oorlog niet overleefd. Mijn moeder was als gevolg van spanning en verdriet zowel lichamelijk als geestelijk gebroken. Dit alles maakte mij nogal recalcitrant en kon niet meer in het gareel komen. Ook het vervolg eerst op de Groen van Prinsterer Mulo en vervolgens de Boslaan Mulo: het lukte voor geen meter.

Dienstfiets

Toen ik in de derde klas bleef zitten, was het over. Mijn moeder, die nu van een zeer klein pensioentje moest rondkomen, kon het niet meer trekken. Ik moest maar aan de bak, ook een paar centen meeverdienen, maar hoe kwam ik aan een baantje? Nu had ik daar wel een idee over. Een van mijn vriendjes, Kees Dunweg uit de Boslaan, had een job die mij ook wel wat zou lijken. Hij was pas jongste bediende bij Drukkerij van Dooren geworden. Het bijzondere aan deze functie was dat hier een dienstfiets bij hoorde. Dit was natuurlijk noodzakelijk voor al de boodschapjes die hij in Vlaardingen en omstreken moest doen. En het mooiste was dat deze fiets ook voor privé gebruik ingezet mocht worden. Wanneer je geen fiets had - zoals ik - en er ook geen vooruitzichten voor waren, was zo'n dienstverband natuurlijk het einde. Onmiddellijk focuste ik met mijn sollicitaties op zo'n job. Vol goede moed begon ik mijzelf aan het Vlaardingse bedrijfsleven aan te bieden. Nu vonden er in die jaren heel veel activiteiten aan weerszijden van de Vlaardingse havens plaats. Ik begon mijn sollicitaties dus bij het Rotterdams Nieuwsblad op de hoek van de Smalle Havenstraat en de Westhavenkade. Maar helaas: die mensen daar hadden, jammer genoeg voor hen, geen vertrouwen in mijn kwaliteiten. Hetzelfde overkwam mij bij Betz en Van Heijst, de meubelfabriek Van der Drift, ook bij de Vaten- en Kistenfabriek van Van der Burg: geen belangstelling voor mijn talenten.

Ik liet de moed niet zakken en vroeg - aange-

komen bij de Hollandia - de directeur te spreken. Dat kun je je nu eigenlijk niet meer voorstellen dat dit lukte, maar ik kreeg de gelegenheid mijn verhaal te vertellen. De directeur was mijnheer Klinkenberg, een grote statige man met een prachtige kop zilvergrijs haar. Een verschijning die, ik was met mijn vijftien jaar niet zo groot van stuk, nogal indruk op mij maakte. Mijn wens om jongste bediende te worden met gebruik van een dienstfiets, vond hij echter geen goed idee. Beter was om naar eerst eens aan het werk te gaan en te laten zien dat ik op het werk beter zou presteren dan ik op school had gedaan. Vanmiddag terugkomen, en dan zou ik wel horen, wat mijn mogelijkheden bij de Hollandia zouden zijn. En zo kwam ik in dienst van de Hollandia.

In de kantine van sv CWO -waarin de v.v. Hollandiaan onder meer is opgegaan- aan het Trimpad hangt nog steeds een geschilderd portret van de Hollandia-topman. (Foto: Marian Gravestein, sv CWO)

Een echt ansichtkaartplaatje...
(Foto: Stadsarchief Vlaardingen)

16

De indrukwekkende
hal en trappenhuis.
(Foto: Stadsarchief
Vlaardingen)

Koperen leuning

Nog altijd staat het Hollandiagebouw dominant op Oosthavenkade 42. Maar toch, wanneer je het gebouw in het verleden functioneel hebt gezien, kun je er niet aan onttrekken dat het er nu allemaal wat verpauperd uitziet. Nog altijd de imposante vleugels met de tot hard werken aansporende teksten, maar de grandeur van het verleden is verdwenen. Toen straalde het gebouw degelijkheid en deftigheid uit. De brede trap die de toegang naar de grote imposante hal gaf, was toen voorzien van fraaie koperen leuningen. Deze hoofdingang werd echter alleen door de hoofddirectie en de commissarissen gebruikt. Het was niet gebruikelijk of gewenst dat mindere goden van

deze entree gebruik maakten. Nee, er heerste binnen dit gebouw een strenge mores van gebruiken en regels. De schoonmaak van het gebouw was in handen van een ploeg werksters, onder aanvoering van juffrouw Zwaans. Zij zwaaide de scepter over schoonmaak en koffie. Het poetsen van de koperen leuning was een van die taken die dagelijks door juffrouw Zwaans persoonlijk werd gedaan.

Bij dit imposante bedrijf zou ik nu voortaan mijn brood gaan verdienen en zo stapte ik dan op die middag van de dertiende september bij de Hollandia binnen. Ik nam in mijn onwetendheid de brede trap van de hoofdingang en hield mij zelfs aan de koperen leuning vast. In

de hal kwam ik juffrouw Zwaans tegen. Ja, ik moest nog veel leren.

Ik moest mij melden in de drukkerij, hier zwaaide de heer Hoogland de scepter. Arie Kanarie werd hij genoemd, uiteraard wanneer hij er zelf niet bij was. Maar daarover later meer. In de huisdrukkerij werd een grote diversiteit van drukwerk gemaakt. Veel formulieren, etiketten voor de honderdduizenden kisten met gecondenseerde melk die over de hele wereld werden verzonden en het nodige reclamewerk voor binnen- en buitenland. De huisdrukkerij paste in de totale selfsupporting, zoals toen-tertijd gepraktiseerd werd bij de Hollandia. Dit begon al bij de energievoorziening, dit gebeurde vanuit het ketelhuis onder supervisie van baas Bas Brussaard. De stoom werd toen nog middels kolenstook opgewekt. Dat dit een enorme toestand was bij de aan- en toevoer naar de ketels laat zich raden. We hebben het tenslotte over een zuivelfabriek. De stoom-

energie ging via overbrengen middels drijf-riemen door de hele fabriek. Alle machines werden door deze riemen aangedreven. Heel belangrijk waren uiteraard ook de bankwerkerij en de koperslagerij, hier voerden respectievelijk meester Akkerman en meester Van der Poel het commando. Dan was er nog de elektrawerkplaats onder leiding van Jo Vons. Verder de timmerwinkel, met de werkplaats in een pandje in de Boterstraat met daarnaast de schilderswerkplaats. Ook eigen metselaars die kleine reparaties en onderhoud verzorgden.

Garage

Heel belangrijk was ook de garage, waar de grote Kromhouts, miljoenen kilometers op de teller, de bestel- en vertegenwoordigersauto's, en - heel belangrijk - de directieauto van toen-tertijd meneer H. Sparrius werden gestald en onderhouden door de directiechauffeur, Mari Baas. Een keurige heer: in uniform wanneer

Een van de bestelauto's
van het bedrijf.
(Collectie auteur)

17

er gereden moest worden en in overall als er gesleuteld werd. De regie van deze garage lag bij baas Henk Hoorweg, Enk Ooreweg zoals wij Vlaardingers dit uitspraken.

In het bedrijf waren er dan ook nog de diverse afdelingen die zich met het productieproces bezighielden. De melkontvangst met Kees Heindijk en zijn kannenwasserij. De aanvoer van de melk geschiedde toen nog uitsluitend in kannen, door de boerenmelkrijders en natuurlijk ook de melkschuit. Die aanvoer bracht, zo denk ik, nogal wat overlast bij de omwonenden in onder andere de Boterstraat tweeg. Het was daar iedere morgen vanaf vijf uur een leven als een oordeel. Maar actiegroepen bestonden er in die jaren nog niet, nee: er moest gewoon gewerkt worden, en dat begreep toen iedereen. De aangevoerde melk werd dan gestandaardiseerd, of gepasteuriseerd of gecomdenseerd. Een gedeelte ging naar de karnkamer en botermakerij. En belangrijk voor dagelijkse voorziening van melkproducten voor de Vlaardingse bevolking, de losse flessenmelk en wat te denken van de vla en overheerlijke papsoorten, nooit meer geëvenaard. Beroemd was ook de gesuikerde condensmelk in blik. Een hele drukte was het altijd wanneer het inblikken en steriliseren van divers fruit en groente aan de orde was. Vooral het verwerken van de tomaten vergde nogal wat van de ruimte in de fabriek. De hele fabriek, alle fabrieksstraten en elke ruimte werd benut voor het torenhoog opstapelen van de kistjes met tomaten. Er bleef dan slechts een doolhof van smalle paadjes over en alle overzicht op het fabrieksterrein verdween. Streng verboden maar juist daarom zo leuk, was met een verse tomaat de nek van een collega te raken. Het was voor ons in de toen nog o zo schrale tijd, bijzonder plezierig ons aan de appels en pruimen tegoed te doen. Spinazie in blik heb ik nooit meer gegeten, daar zaten nogal wat slakken, hagedissen en ander nuttig ongedierte in. Weliswaar moest Arie van Noort de

te storten kistjes op ongedierte controleren, maar soms was het aanbod van deze beesten zo groot dat er nogal eens eentje ontsnapte. Maar enfin: na het koken van de groente vond je daar toch niets meer van terug.

OVVOB

Geen van deze werkzaamheden werd in eerste instantie de mijne. Nee, mijn baas Arie Kanarie had naast zijn werkzaamheden in de drukkerij nog een andere functie: hij was bestuurslid van de Onderlinge Verbruikers Vereniging Ons Belang, waarin voor het personeel allerlei zaken goedkoop werden verkocht. Niet alleen de producten die in de diverse Hollandia fabrieken werden geproduceerd, Arie kocht van óveral partijtjes product van diverse aard op. Een uitgebreid aanbod van sigaren, pijp en pruimtabak, maar ook het assortiment schoenen mocht er zijn, zelfs ansjovis, bonbons, Tjoklatrepen en zakken cacao. Eens per jaar werden kolen ingekocht en ook trok Arie erop uit om bij de boeren in de wijde omgeving de juiste aardappelen voor het hongerige personeel in te kopen. Vooral die inkoop van de aardappelen vergde nogal wat tijd. Arie trok er dan met Enk Ooreweg in een directiewagen op uit om de aardappelen in te slaan. Arie's belang beweerden sommige boze tongen. Want Arie was niet zomaar een bestuurslid van onze vereniging, hij was de spil waar alles om draaide. En bij deze Arie ving mijn loopbaan aan. Baas Hoogland kweekte bij hem thuis in de Geraniumstraat honden en kanaries, vandaar zijn bijnaam Arie Kanarie. Ik werd in Arie's winkel aan het werk gezet. In de kelderruimte stonden zakken van vijftig kilo cacao; daar moesten zakjes van een pond uit worden afgewogen. Het scheppen bovenuit de zak lukte nog wel maar verder naar onderen werd het lastiger. Aangezien de badgelegenheid bij Hollandia maar zeer eenvoudig was, kwam ik 's avonds als een neger thuis. Toen na twee maanden de klus geklaard was en ik dacht dat eindelijk mijn opleiding tot typo-

Achter de pers van de
huisdrukkerij.
(Collectie auteur)

graaf zou beginnen, kocht Arie een partijtje ansjovis in. Die moest in potjes van 250 gram geschept worden: weer twee maanden onder de pannen.

Bont gezelschap

Uiteindelijk begon de opleiding tot boekdrukker. Mijn leermeester, die mij de kunst moest bijbrengen, was Jan Vermeer. Jan was een tamelijk rechtlijnige man, hij was goudeerlijk maar lang niet altijd gemakkelijk. Het was een echte vakbondsman en secretaris van de Rooie Grafische Bond. Hij was ook een echte ouderwetse socialist. De arbeider had z'n rechten, en die dienden gerespecteerd te worden, maar een arbeider had ook z'n plichten. De centen van de baas waren niet van blik, er moest gewerkt worden. Bovenop de grafische kennis werd dat er bij mij ingestampt. Naast mijn grafische taken had ik ook een aantal huishoudelijke taken. Koffie halen 's mor-

gens bij juffrouw Zwaans in de keuken was niet onplezierig. Juffrouw Zwaans was goed op de hoogte van alles wat in het bedrijf gebeurde, en kon uitvoerig vertellen over wat andere medewerkers verkeerd deden. Ik had al snel in de gaten dat wanneer ik hier een wil- lig oor aan leende, er voordeel te behalen viel. In plaats van zwarte koffie een heerlijke beker chocolademelk met slagroom, En wanneer er iemand op kantoor jarig was en er getrakteerd werd, was er ook voor mij wel wat bij. 's Mid- dags moest ik thee zetten. Niet alleen voor mijn collega's in de drukkerij, maar voor een gezelschap van mensen dat tot de vrienden- kring van mijn baas behoorde, of die één of andere Ons Belang relatie waren. Het was een bont gezelschap, Maarten Zwartbol de hef- truckchauffeur, Mari Baas de directiechauf- feur, Storm met z'n schipperspetje die de post op het postkantoor ophaalde, Enk Oreweg de garagebaas, Willem Dijkman baas magazijn,

Louw Poldervaart de architect van Hollandia, de heer Klinkenberg de directeur, Broekhuizen de inkoper en juffrouw de Graaf hoofd van de typekamer.

Typekamer

Die typekamer werd bevolkt door zo'n twintig veelal jonge dames, waarvan ik er nogal wat aantrekkelijk vond. De thee kwam uit de personeelswinkel en de suiker kocht ik bij een klein winkeltje in de Boterstraat. De zaterdagmorgen, we werkten toentertijd nog op de zaterdag van halfacht tot één uur, was een eindeloze ochtend voor mij, gevuld met huishoudelijk werk: stofzuigen, dweilen, ramen lappen machines poetsen. Het ergste van alles vond ik het feit dat de meisjes van de typekamer - al mooi aangekleed, want het weekendgevoel was er dan bij hen al een beetje - bij ons in de drukkerij kantoorspulletjes kwamen halen. Dat voelde bij mij niet goed aan, wanneer ik dan de soms door mij begeerde meisjes binnen zag komen terwijl

ik op mijn knieën de vloer aan het schrobben was.

Sociaal

Hollandia was een, zeker voor die tijd, sociaal bedrijf. Afgekeurd worden omdat je niet meer mee kon, was er eigenlijk niet bij. Er werd dan elders in het bedrijf wel een andere functie gezocht en wanneer die er niet was, dan werd er wel een gecreëerd. In de portiersloge zat, naast de hoofdportier Verkade - een voor mij wat strenge, norse maar toch geen kwaai man, en zijn assistent Noordhoek - een aantal niet geheel fitte werknemers, die ingezet werden voor kleine klusjes of boodschapjes.

Bart Verhart

Een bekend en kleurrijk figuur was Bart Verhart, in mijn ogen toen een oude man. Bart had op het bedrijf ooit met zijn hand in een machine bekneld gezeten en kon als gevolg hiervan zijn hand niet meer gebruiken. Hij, of liever gezegd zijn vrouw, verhuisde veel,

en het gebeurde dan ook wel dat zijn dochter bij de poort stond om Pa te vertellen dat hij voortaan op een ander adres zou slapen. Ooit had Bart wat aanmaakhout voor de kachel nodig, dit regelde hij bij de baas van de kistenmakerij, Jaap Blom, maar die bedacht een aardige grap. Hij vulde een paar grote zakken met bonken oud ijzer met daarop wat kachelhout en via de melkwagen werd dit voor de deur bij Bart gezet. Vooraf natuurlijk pret bij de insiders, Bart met zijn ene hand en die niet te tillen zakken. Maar Bart liep bij Frenkel de oud ijzerboer langs, liet het spul weghalen en verdiende er nog een paar centen aan.

Toiletbezoek

Wat ook bijzonder was, dat was de strikte scheiding van het kantoor en het fabriekspersoneel. Nu was er in die dagen nogal wat kantoorpersoneel omdat het hoofdkantoor van Hollandia voor de ongeveer tien fabrieken, daar allemaal gehuisvest was. Kantoorpersoneel had zeker in de ogen van het fabriekspersoneel nog al wat privileges. Zij hoefden geen gebruik te maken van de prikklok waar aankomst en vertrek mee werd geregistreerd. Ze hadden gunstiger werktijden, begonnen later, kregen maandloon en aan het einde van het jaar een extra half maandgeld terwijl het fabriekspersoneel het met een extra weekloon moest doen. Ook heel bijzonder was het gebruik van de toiletten geregeld. Uiteraard strikt gescheiden, maar bij de fabriekstoiletten was een toezichthouder, die in een boekje registreerde wie welk toilet gebruikte, tevens werd het moment van aankomst en vertrek, én of het om een kleine of grote boodschap ging geregistreerd.

Broodploeg

Toch werd er heel veel voor het gehele personeel georganiseerd. Ik herinner mij avonden met optredens van Kilima Hawaiians, De Dutch Swingcollege Band, Heintje Davids en Wim Sonneveld. Ook de Vlaardingse burgerij

profiteerde van de voorzieningen van Hollandia. De voetbalvereniging, de handbalvereniging, de gymnastiekvereniging onder leiding van Wim Oostveen, de toneelclub, de visvereniging: er was van alles. Uitblinkers op sportief gebied konden ook vrijwel altijd op een passende functie rekenen. Zeker voor de voetbalvereniging, onder leiding van de fabrieksdirecteur Klinkenberg gold, dat het een broodploeg werd genoemd. De club speelde vrij hoog in de zondagcompetitie. Telde zelfs internationals, zoals Piet Odijk, ooit de doelman van het Nederlands elftal, en Prinsen, die ging ooit mee als reserve naar Zwitserland. Maar toen hij in moest vallen, bleek hij niet aanwezig te zijn: hij was stappen in Bern. Einde interlandcarrière.

De Koninklijke

Een bijzondere gebeurtenis was wel de viering van het zeventig jarig bestaan van de Hollandia in 1952. Waarom zeventig jaar zo uitbundig werd gevierd heb ik nooit begrepen maar dat maakte de feestelijkheden niet minder. Het hoogtepunt voor de directie was natuurlijk dat het bedrijf het predicaat Koninklijk aan de naam mocht toevoegen. Voortaan dus Koninklijke Hollandia. Een hoogtepunt van de festiviteiten was het personeelsfeest in Plaswijk in Rotterdam. Er reden constant bussen van en naar het feestgebeuren, dat zeker voor toen een grandioos gebeuren was. Er waren optredens in verschillende zalen tegelijk. De Skymasters, Dutch Swing College Band, The Ramblers, een keur aan artiesten, het hele feest vrij drinken en een overvloed aan heerlijke gerechten. Op het hoofdkantoor aan de Oosthavenkade werd een sjeke receptie gehouden met ontvangst door Directie en Raad van Commissarissen. Een deftig gezelschap van allerlei notabelen kwam zich tegoed doen aan een goed voorziene borreltafel. Ministers, provincie- en gemeentebestuurders en allerlei relaties. De meesten werden met grote dienstauto's met chauffeur gebracht. Terwijl

De oude vergaderzaal.
(Foto: Stadsarchief
Vlaardingen)

de bazen binnen zich vermaakten was er voor de chauffeurs het een en ander in een aparte ruimte geregeld. Nu was het met het alcoholgebruik toentertijd niet geregeld zoals vandaag de dag. Een klein slokje moest kunnen, maar de receptie duurde lang en de verzorging was prima. Het resultaat was dat voor het merendeel van de chauffeurs het in de late avond niet verantwoord was hun baas nog per auto thuis te brengen. Verschillende heren werden dan ook met een taxi thuisgebracht, de betreffende chauffeurs de volgende dag, na weer wat uitgerust te zijn, keerden met de lege auto huiswaarts.

Makker

Maar er werd uiteraard niet altijd gefeest: er moest natuurlijk ook gewerkt worden. Voor mij dus als leerling drukker aan de pers. De opleiding werd zoals alles in de grafische wereld van toen streng geregeld. Iedereen was verplicht lid van de bond, in mijn geval van de Christelijke Grafische Bond. De voorzitter hiervan was de heer Maat, en de penningmeester de heer Korpel, maar het was de gewoonte om als aanspreektitel “makker” te gebruiken. De heer Korpel was dus makker Korpel. De vergaderingen van onze bond vonden plaats in de Besturenbond in de P.K. Drossaartstraat in een klein bovenzaaltje waar van bondswege buiten de koffie ook sigaren, sigaretten en gevulde koeken werden geserveerd. Bij aanvang van de vergadering, voorgezeten door makker Maat, begonnen we uiteraard met bijbellezen en gebed. Je kon dan nog de notulen van de vorige vergadering lezen, later was dit als gevolg van de dikke rook niet meer mogelijk, wanneer je wat achteraan zat was zelfs makker Maat achter de rookwolken verdwenen. Toch heb ik achteraf heel veel waardering voor die mensen die in al die organisaties belangeloos de zaak draaiende hielden. Neem nu makker Korpel: hij was licht gehandicapt, een kort been met verhoogde schoen, maar haalde trouw iedere maand de

contributie op. Wij woonden toen vierhoog in de Fannius Scholtenstraat, zeven trappen op en af, op het fietsje door weer en wind, elke maand al die adressen langs.

Mijn opleiding als graficus heb ik voltooid en er nogal wat diploma's ter aanvulling bijgehaald, aan de Grafische School in Rotterdam. Al heb ik uiteindelijk het vak verlaten, dankbaar ben ik nog altijd mijnheer Klinkenberg die mij op een belangrijk moment recht zette en die zich in die eerste jaren met mijn toekomst bemoeide. Hollandia was een bedrijf waar toen nogal een strikte hiërarchie heerste, ieder in zijn eigen hok. Maar toch ook een bedrijf met aandacht en zorg voor zijn mensen. Een bedrijf dat in het Vlaardingen van toen een bijdrage op velerlei gebied leverde. Maar het is voorbij. De mensen uit mijn verhaal leven niet meer, de Hollandia is in 1970 in het Nestlé concern opgegaan, en in de loop der jaren zijn alle fabrieken van dit eertijds trotse bedrijf gesloten of verkocht. Aan de Oosthavenkade 42 staat alleen nog het gebouw dat aannemer Pleun v.d.Berg hier ooit neerzette. Het is voorbij, maar wanneer ik soms weer in Vlaardingen terugkom, en langs en achter de fabriek loop, zie ik het in gedachten weer terug. Dan hoor ik de boeren 's morgens vroeg weer met hun melkkannen, de slijters met de flessen rammelen, het gestamp van de blikwerkerij,. Maar bovenal zie ik al die mensen, baas Hoogland, Jan Vermeer Mijnheer Klinkenberg, Mijnheer Sparrius, Jaap Blom, Kees Heindijk.... het worden er steeds meer. Alles is voorbij, alleen het gebouw, dat staat er nog, ik hoop dat dit zo blijft, nog eeuwen lang. Dat dit ook niet aan de sloopwoede ten prooi valt, want zo is al heel veel van ons Vlaardingen verdwenen. Afblijven, want dit is het plekje waar ik volwassen werd.

Oproep

Aan vissers werkzaam tijdens de Tweede Wereldoorlog.

STICHTING MONDELINGE GESCHIEDENISPROJECTEN (SMG) OP ZOEK NAAR: PERSOONLIJKE HERINNERINGEN EN ERVARINGEN VAN VISSERS UIT WO II.

Er is er maar weinig bekend over de visserij in de Tweede Wereldoorlog. De vissers werden gedwongen om met hun schepen in dienst van de Geallieerden of de Duitsers te werken. Hoe werd dit ervaren, wat maakten zij mee aan boord en hoe ging het thuisfront hiermee om?

SMG is opgericht om mondelinge geschiedenisprojecten uit te voeren, omdat deze een belangrijke aanvulling zijn op de al bekende historische bronnen. Samen met Visserijmusea en Stadsarchieven wil SMG verhalen van oud-vissers vastleggen, doorgeven en bewaren voor de toekomst. Deze ooggetuigenverslagen worden vastgelegd op dvd en kunnen worden gebruikt voor bijvoorbeeld onderzoek en documentaires, voor tentoonstellingen en schoolprojecten.

Voor het project 'Vissers in de Tweede Wereldoorlog' zijn wij op zoek naar:

- Oud-vissers
- Partners van oud-vissers
- Kinderen van oud-vissers
- Mensen die destijds werkten aan boord van vissersschepen

Wat houdt het in:

- De bereidheid éénmalig een cameraman en een interviewer te ontvangen.
- De bereidheid uw verhaal te vertellen voor de camera, eventueel toegelicht met documenten en foto's.

Om het project te kunnen realiseren zullen SMG en de betrokken Visserijmusea en Stadsarchieven zich inzetten voor het verwerven van subsidies en sponsors.

Belangstelling?

Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met:

Harm Jan Luth, stadsarchivaris van Vlaardingen, tel. 010-248 49 99, e-mail: hj.luth@vlaardingen.nl of met Alex Poldervaart, conservator Vlaardings & Visserijmuseum, tel. 010-434 87 22, e-mail: a.poldervaart@visserij-museum.nl of met: Stichting Mondelinge Geschiedenisprojecten www.stichting-smg.nl, info@stichting-smg.nl of Kees Plaisier 06-29011009.

Foto: Visserij en Vlaardings Museum

Ledenactiviteiten

Het voorjaar is alweer een eind op dreef en daarmee zijn ook de eerste lezingen voor 2010 alweer achter de rug.

De volgende bijeenkomst is op dinsdag 30 maart, als we om 20:00 uur allereerst natuurlijk onze jaarlijkse Algemene Ledenvergadering houden, wederom in de aula van het Groen van Prinsterer (Lentiz) College aan de Rotterdamseweg. Na de pauze zal de schooldirecteur Bram Keizerwaard ons meenemen naar de zestiende eeuw, waar - als goede vriend van Willem van Oranje - Marinix van Sint Aldegonde zich in deze regio ophield. Hij was (ook) de schrijver van ons bekende Wilhelmus, en een kleurrijke figuur die zich zeer leent voor een lezing die weer eens ‘anders dan anders’ is!

De zaal gaat open om kwart voor acht - bushalte aan de Van Hogendorpstraat - parkeren kan vlak voor de ingang van de school op de parkeerplaats.

De laatste bijeenkomst dit seizoen is op dinsdag 27 april. We zijn dan te gast bij de 80-jarige Vopak aan de Koningin Wilhelminahaven Zuid-Oostzijde (tegen de huidige Norfolk locatie).

Eigenlijk beter bekend als Nieuwe Matex. De Maatschappij tot Exploitatie van handelsterreinen Vlaardingen werd in 1910 opgericht door (o.a.) Philippus van Ommeren, die het terrein met de opslagtanks in 1929 verkocht aan de Bataafse Petroleum Maatschappij, om daarna al snel op een nieuwe plek als Nieuwe Matex het bedrijf voort te zetten. Na een aantal wisselingen in de naam is het het huidige Vopak dat zo dus 80 jaar op deze plek gehuisvest is.

Mede dankzij dit jubileum zijn we deze avond te gast bij het bedrijf. Daar zal uitgebreid het bedrijf en haar geschiedenis aan bod komen. Er gelden echter wel enkele regels...

De bijeenkomst wordt gehouden op een zaal op de eerste verdieping van het bedrijfs-

gebouw (niet in het bekende monumentale pakhuis, dat daarvoor wegens Arbo-regels niet toegankelijk is). Daardoor is deze bijeenkomst helaas voor mensen die geen trap meer kunnen lopen, niet te bezoeken. Bovendien gelden er voor een bezoek aan het terrein strikte veiligheidsvoorschriften, die zonder voorbehoud opgevolgd dienen te worden. Eén ervan is de legitimatieplicht bij de ingang, en omdat het niet doenlijk is om dat voor een groep bij het betreden van het terrein nog allemaal te regelen, is afgesproken dat ik uiterlijk een week voor de bijeenkomst een stapel kopieën van de legitimatie-bewijzen (paspoort, toeristenkaart of rijbewijs) zal afleveren bij de portier van iedereen die deze bijeenkomst wil bijwonen!

Wanneer u dus mee wilt, dient u uiterlijk 20 april een kopie van uw identiteitspapier bij mij in te leveren - anders kunt u helaas het terrein niet op. Adres: Kortedijk 16a (naast de molen), open ma/vr. 10 - 17:30 uur. Op de avond van ons bezoek kunt u dan uw auto of ander vervoermiddel parkeren nabij de ingang van het terrein, ongeveer op de plek van de vroegere Vishal aan de Koningin Wilhelminahaven.

Ten slotte gaan we - zoals inmiddels bekend - dit jaar op zaterdag 26 juni met onze jaarlijkse voorjaars-busexcursie naar de Keizerstad Nijmegen. Hebben we in Vlaardingen over enkele jaren de herdenking van ‘1000 jaar Slag bij Vlaardingen’ - in Nijmegen vierde men onlangs het 1900-jarig bestaan van de stad, die is ontstaan in de Romeinse tijd en in 105 na Christus al de naam Noviomagus Batavorum draagt. Toen kreeg men marktrecht met Romeins burgerrecht. Ook keizer Karel de Grote bouwde er een paleis, en keizer Barbarossa bouwde op diezelfde plaats later zijn Valkhofburcht. We gaan dat alles van nabij bekijken - de voorbereidingswerkgroep is er al mee aan de gang.

We starten rond half negen en zijn rond

zes uur weer in Vlaardingen terug. Neemt u (indien u heeft) ook uw Museumkaart mee, en natuurlijk ook weer goede wandelschoenen. In Nijmegen gebruiken we ook bij aankomst de koffie en tussen de middag een lunch (inbegrepen).

De kosten voor deze dag bedragen € 37,50 p.p. voor leden en hun partners, en niet-leden betalen € 5,- extra. U kunt zich aanmelden door het genoemde bedrag over te maken op giro 750978 t.n.v. Penningmeester Historische Vereniging Vlaardingen. Indien u onverhoopt toch verstek moet laten gaan, betalen wij u tot 1 juni het gehele bedrag terug. Maakte u al een gedeelte als reservering over, dan verwachten wij eveneens voor 1 juni het restantbedrag te mogen ontvangen.

Wij vertrouwen weer op een grote deelname aan deze bijzonder interessante dag!

Tot zover het programma tot aan de zomer. Wegens gebrek aan belangstelling voor de najaarsexcursie in onze omgeving, de afgelopen jaren, hebben we besloten om dit jaar in september géén excursie te organiseren. Over

de activiteiten in oktober en november kunt u in ons september-TijdSchrift weer het een en ander lezen.

Mocht u dit voorjaar eens willen deelnemen aan een fietsexcursie rond Vlaardingen in de bloesemtijd, reserveer dan alvast zondagmiddag 11 april. U leest er t.z.t. alles over in de krant, op VlaardingenTV en luistert erover in het radioprogramma Oud-Vlaardingen, elke zaterdagmorgen van 10 - 11 uur op Omroep Vlaardingen (met herhalingen op zondag om 12:00 uur en dinsdag + donderdag om 21:00 uur).

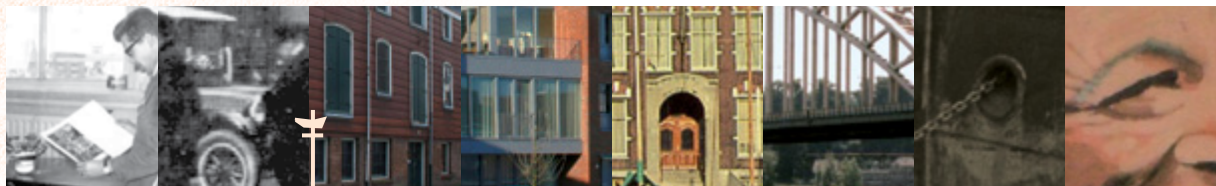
Ook worden er dit voorjaar weer stadswandelingen in het oude centrum en in de wijk Vlaardinger-Ambacht georganiseerd. Let dus op de aankondigingen.

Graag weer tot ziens op onze volgende bijeenkomsten.

Namens de werkgroep Ledenactiviteiten:
Arie Ouwendijk

Nijmegen is het einddoel van de voorjaarsexcursie.
(Foto: internet)

Historische Vereniging Vlaardingen

internet: www.hvv-vlaardingen.nl

e-mail: info@hvv-vlaardingen.nl